

Romániában győz a józanság.

Románia politikusai és a hivatalos körök a demagógok ellen vannak. — Take Jonescu uralma letűnőben.

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos Románia és mértékadó politikusainak véleményét klasszikus rövidséggel foglalja össze a legkiválóbb román politikusok egyikének, Carp Péter volt miniszterelnöknek következő nyilatkozata, amelyet egy társaságban tett:

— Látiátok, hogy nyugodt vagyok. Ha a legkisebb félelmem volna arra nézve, hogy a lármások hazám politikáját Oroszország mellett akcióra vezethetnék, nem volnék nyugodt. Nyugodt vagyok, mert tudom, hogy maguk a lármások is, ha az ország kormányára hivatnának, óvakodnának megvalósítani azt a politikát, melyet oly könnyelműen hirdetnek, mint ellenzékiek.

Az ellenzék fővezetője, a magyargyűlölő Jonescu Take erős ütést kapott közelebről az által, hogy beszélgetést folytatva az egyik angol lap tudósítójával, ez előtt azt az elővigyázatlan nyilatkozatot tette, hogy Románia rögtön megtámadná Ausztria-Magyarországot, ha Bulgáriával rendben volna, vagyis, ha ez a derék és hős balkáni állam Jonescu uralmát nem tartaná sakkban. Ugy, de Jonescu ur már három hóval ezelőtt Ausztria-Magyarország haladéktalan megtámadását követelte és minő lelkiismerettel tette ezt, midőn Bulgáriával ekkor még kevésbé voltak rendben, mint ma? Látszik tehát, hogy ezt az ügyvéd-politikust kizárólag a pártpolitikai kellemetlenkedés és a felelőtlenesség vezette, ép úgy, mint abban a következtetésében, hogy mint aktív államférfi Bulgáriát a nemzetiségi elv ellenére megcsönkította egy bulgárlakta területtel, ellenben Erdélyt szintén elvonná a nemzetiségi elv nevében.

Íly körülmények közt kellőleg értékelhetjük a Jonescu Take és társa, Filipescu Miklósi volt hadügyminiszter táplálta ama mozgalmat, mely előbb Actiunea Nationale címen indulva, most a bukaresti Liga Culturale-t kiütpolitikálva tendenciával Liga Nationale-ra változtatva, annak vezetőit a mérsékelték kibukztatásával a tulzók soraiból állította össze, elnökké a magyar honos Lucaciu Vazul dr.-t, a hirhedt lacfalusi pópát és memorandistát választotta meg; alelnök és pénztáros lettek Delavrancea és Mandrescu, szintén erős ellenségeink, míg a főtitkári tisztre Jorga Miklóst nyerték meg, aki bár erős nemzeti, de utóbb mérsékelttelben viselkedett. A választmányba bekerült Goga Oktávián, a nagyszébeni Astra főtitkára is.

De megmondta Carp, hogy ez csak afféle kortes-politika, aminek érdekes hátterét világítja meg a következő turnszeverini eset is:

Az utóbbi városban ugyanis Balteanu Péter nagybirtokos és tartalékos tiszt sériő hangu levéllel szólította föl Adamkeiovics ottani konzulunkat, hogy ne látogassa az Unirea című társaságot, melynek a konzul egyik szorgalmas látogatója volt. Konzulunk Valeanu tábornokhoz, az ottani gyalogsági hadosztály parancsnokához fordult, támogatását és tőle segédeket kérve. A tábornok Vladescu vezérkari őrnagyot és Străinescu lovassági ezredparancsnokot jelölte ki, akik felkeresve a sértőt, kijelentették, hogy felök a lovagias elintézésre bármiféle fegyvernemet elfogad. Am Balteanu ur kijelentvén, hogy ő nem vereszkedik, célszerűbbnek tartotta levelet intézni konzulunkhoz, amelyben bocsánatot kért az ellene elkövetett sértésekért. Ezt a levelet a megbizottak által felvett jegyzőkönyvvel konzulunk elküldte Bleteanu őrnagyhoz, az Unirea klub elnökéhez, aki nyomban összehívta a klub választmányát, ennek megbízásából az elnök hivatalosan megjelent konzulunknál s az egész klub nevében sajnálatát fejezte ki a Balteanu ur által előidézett incidensért, felkérte konzulunkat, hogy minél gyakrabban látogassa az Unirea-t.

Igy néz ki a dolog, ha elemezzük, mindenütt. Vannak ideges, összeférhetetlen és következtelen emberek, akik felelősség nélkül izgatnak másokat, de mindjárt megfordulnak, mihelyt a kérdés az ő bőrükre megy.

Jellemző különben, hogy az aradi Romanul is a Liga arcél-változtatását a leghatározottabban elítéli s felszólítja. Lucaciu és Goga Oktáviánt, hogy a hazai román komité választmányi tagságáról mondjanak le, sőt feltételezi, hogy a magyar állampolgárságot is leteszik. Ennek végbe is kell menni, mert csakugyan nem lehet, hogy ellenünk magyar állampolgárok a külföldön háborura izgassanak s az esetből azt hisszük, Goga Oktáviánal az Astra is levonhatja a következtetést.

A przemysli-i magyar honvédek dicsérete.

A szegedi honvédek egy része tudvalevőleg Przemyslben küzd hősiessé. Maculik József vezérőrnagy a Neue Freie Presseben hosszasan foglalkozik a galíciai helyzettel és a többi közt a következő figyelemre méltó sorokat írja:

November 7-ike óta Przemysl vára ismét körül van zárva. De a vitéz helyőrség alig jut annak tudatára, hogy a mozgás szabadsága hiányzik. Körültekintő és tetters parancsnokának, Kuzmanek gyalogsági tábornoknak intézkedésére november 14-én északi irányban nagyobb kitörés történik, az oroszok körülzáró vonalát áttörik és az ellenséget egészen Rokitnicáig visszaverik. November 19-én véresen visszaverik az ellenségnek ama kísérletét, hogy erősebb biztosító csapatokat hozhasson előre a vár déli vonaláig. November 20-án egy kitörés Przemyslből messzire hátra nyomja a körülzáró csapatokat a vár nyugati és délnyugati vonalától. E támadó előretörések eredménye az volt, hogy az orosz harc vonal most már az erőd-vonal ágyuinak lövőtávolságán kívül marad. December 1-je óta az oroszok a legutóbbi kitörések hatása következtében teljesen passzívve maradnak. Ez időtől fogva csaknem naponta nagyobb vagy kisebb kitörés történik és az oroszokat állásaikból visszaszorítják. Különösen megemlékezésre méltó a december 15-én történt nagy kitörés az egész rendelkezésre álló tartalékkal. Ennél a magyar honvédség kitüntette magát egy drótakadályokkal körülvett támaszpont rohammal való elfoglalásával. A kitöréssel nyert területet makacsul tartják, mert Höfer altábornagy december 18-ki jelentése szerint a hősiessé helyőrség a messzibb előtérben sikerrel folytatja a harcot, sőt orosz foglyokat is visz magával a várba. Ez az utolsó kitörés nyilván összefügg tábori hadseregünk operációival, amely hadsereg az ellenséget az északi Kátpátokban Zaklicyn és Krosznó között visszaverte. Ép akkor a legnagyobb fontosságú volt, hogy az oroszok körülzároló hadseregét odakössék Przemyslhez és megakadályozzák fölhasználásukat hadseregünk jobbszárnya ellen. Przemysl védelme egyenesen iskolai példa egy megerősített hely aktív megvédésére. A támadó és a védő szerepe valóságilag fölcserélődött. A védő rákényszeríti akarát a támadóra, folytonos kitöréssel egyáltalán nem engedni nyugodni és bizonyos értelemben körülzároló állásában ő ostromolja meg. Przemysl helyőrsége a körülzárolás alatt tanúsított hősiessé magatartásával és a vár ellen intézett rohamok tartama alatt soha el nem muló érdemet szerzett és halála kötelezte a kettős monarchia lakosságát.

Olaszország szerepe a világháboruban.

A Berliner Tageblatt római levelezőjétől.

Edoardo Scarfoglio, Matilde Serao férje, olyan vezércikket ír a „Mattino“-ban, melyet minden honfitársának meg kellene mutatni. Scarfoglio, ki eddig nem tartozott barátaink közé, azzal kezdi, hogy kigunyolja az itt uralkodó belgákultust s a Belgium mellett tüntetőket bolondoknak nevezi. Majd leírja Németország legyőzhetetlen erejét, mely acélbástyaként dacol minden ellenséggel. Bárhol küzd Németország, legyen az a levegőben, víz alatt, az északi vagy déli tengereken, távol gyarmatokban vagy német földön, az orosz mocsarakban, vagy a nyugati lövészárkokban, — mindenütt félelmes energiát és reitenthetetlen bátorságot tanúsít. „Ilyen nép ellen akarnak bennünket Olaszországban a bolondok és a bünyösök izgatni. Ez a mi állítólagos ellenségünk egész Belgiumot és 8 provinciát tart megszállva; két rettenetes ütközetben verte meg az oroszokat, megsemmisítve egész első seregüket. Francia földön 1200 kilométer stratégiai vasutat épített és a Times szerint még több mint négy millió főnyi tartalékja van. Miért bocsátkoznánk ilyen borzalmas kalandba olyan nemzettel, mely soha nem bántott bennünket, sőt harminc esztendeig szövetségesünk volt és neki köszönhetjük 1859-iki sikereinket, Velencét és Rómát? Honnan származik oly hirtelen ez a véres gyűlölet ellenük? Scarfoglio továbbá rámutat Olaszország érdekeire, mely abban áll, hogy a szlávokat távol tartsák az Adriától és Ausztriával együtt üzzék politikájukat. „Meg vagyunk róla győződve“, — írja — „hogy rövid idő múlva Orosz- és Franciaország ki fog válni a konfliktusból. Oroszországban máris számos jel mutatja, hogy belefáradtak a harcba és várják a békét. Minél jobban kiviláglik, hogy a francia offenzíva csak illúzió és a franciáknak Berlin felé törekvése lehetetlenség, annál hamarabb kiderül az igazság, hogy az egész rémes háboru mérhetetlen áldozataival egyedül csak azért folyik, hogy Anglia világuralmát megszabadítsa a német konkurenciától. Ez a megismerés borzasztóan meg fogja bénítani a francia szellemet. Dacára Viviani hangzatos frázisainak, örültség volna föltételezni, hogy Franciaország Anglia kedvéért osztozni akar Belgium sorsában. Aligha fog kitavaszkodni, anélkül, hogy az óriási konfliktus vissza ne szorítsa a természetes határai közé, t. i. egy angol-német párviadalra.“

Scarfoglio végül reményének ad kifejezést, hogy a jövőben Olaszország és Ausztria közt mélyebb lesz az egyetértés. Ez legyen a nagy cél, melyre az olasz szellemet irányítani kell, nem pedig állandó hazugságokkal izgatni és megzavarni. Olaszország beavatkozásának ma nem lenne egyéb eredménye, hogy a nagy mérsárlást még néhány hónappal meghosszabbítaná.

A GARIBALDI-FIU TEMETÉSE.

Rómából jelentik: Ma temették el Garibaldi Brunót, aki tudvalevőleg mint olasz önkéntes harcolt a németek ellen a franciák oldalán és hősi halált halt. A temetésen Barriere francia nagykövet az olasz köztársaságiak élén végig vonult a városon, amit Rómában úgy fognak föl, hogy a nagykövet tüntetett az olasz királyság ellen.